

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
PEYZAJ MİMARLIĞI BÖLÜMÜ**

MİMARLIK BİLGİSİ DERSİ

KONU: MİMARİ PROJE AŞAMALARI

Mimar

- MiMAR, mesleğini uygularken, çalışmalarında tasarımını çizili belgeler ile bu belgeleri destekleyen yazılı dokümanla ifade eder. Tasarladığı binanın eksiksiz ve kusursuz uygulanmasını sağlamak için çizili ve yazılı olarak oluşturduğu belgeleri uygulama sürecinde de geliştirebilir. Bu çizili ve yazılı belgeler MİMAR'ın tasarımını asgari olarak ifade etme araçlarıdır. Mimar tasarımını ifade etmek için var olan ve gelecekte de geliştirilecek başka araç ve yöntemleri kullanabilir.
- MİMAR tarafından kullanılan bu araçların aynı norm ve standartlarda olması, hem mimardan hizmet bekleyenlerin onu daha kolay kavramalarına ve ortaya koyduğu tasarımı daha iyi algılamalarına ve dolayısıyla mimara karşı yükümlülüklerinde doğru olarak yerine getirmelerine olanak sağlar, hem de mimarın bu hizmetlerine onay verenlerin işlerini kolaylaştırır ve mimarlar arasında dil birliğini sağlar.

Proje

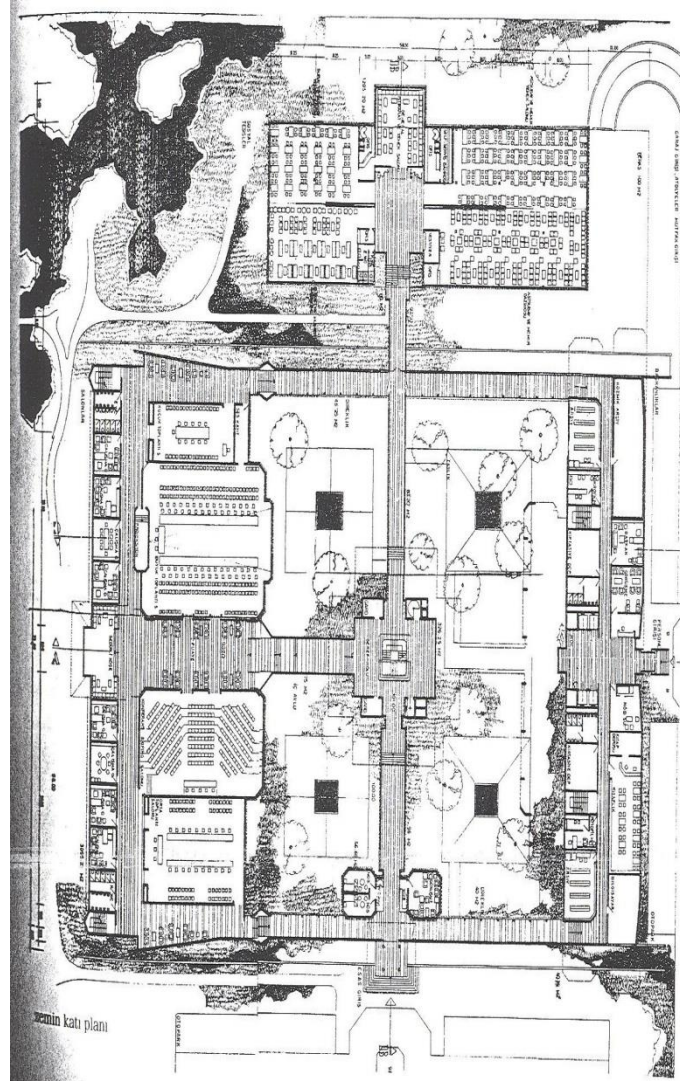
- Bir yapının gerçekleştirilebilmesi için gerekli plan, kesit, görünüş gibi çizimlerin tümüdür.
- Bir binanın yapımı için gerekli olabilecek projeler genellikle şunlardır:
 - 1) Mimari Proje
 - 2) Betonarme (veya ahşap, çelik) Projesi
 - 3) Sıhhi tesisat projesi
 - 4) Isıtma projesi
 - 5) Havalandırma projesi
 - 6) İklimlendirme projesi
 - 7) Doğalgaz projesi
 - 8) Elektrik ve aydınlatma projesi

Mimari Proje

- Mimari projeler mimarların konusudur. Bir mimari proje aşağıdaki aşamalardan geçerek oluşur.
- **Fikir Projesi:** Mimarın verilen konu üzerinde ilk düşüncelerini ortaya koyduğu projedir.
- **Avan Projesi:** Gerçekleştirilecek bir yapı konusundaki ilk düşüncelerin plan, kesit ve görünüşlerle belirtildiği öneri projesidir. Avan proje aynı konunun ayrı birkaç üzümünü göstermek üzere birden çok proje halinde de düzenlenebilir. Avan projenin normal lği 1:200 olup çok büyük konularda 1:500, kk konularda ise 1:100 lği kullanılabilir. Avan projede, kullanım biçimi gösterilmek amacıyla hareketli ve sabit donatım ile sıhhi tesisat cihazları(lavabo, küvet, klozet vb.)izilir. Plan, kesit ve cephelerde insan, ağaç, taşıt gibi ögeler gösterilebilir; renk kullanılabilir.

- **1:200 ölçekli projeler:** Bir ön proje (avan proje) ölçeğidir. İşlevlerin çözümlendiği, yapı sisteminin belirlendiği biçim sorunlarının geliştirildiği donatının ele alındığı bir ölçektir.
- **1:500 ölçekli projeler:** Ön proje ölçeği olarak kullanılabilir. Mimarın tasarımını tam bir ifade gücü ile ortaya koyabilmektedir. Genel işlevler, ayrıntılar (merdiven, giriş, wc grubu vb.) ve taşıyıcı sistem gösterilebilmektedir. Maket yapımlarında en çok kullanılan ölçektir.
- **1:100 ölçekli projeler:** Ön proje olarak kullanıldığı zaman 1:200 ölçeğiyle aynı özelliklere sahiptir. Kesin proje ölçeği olarak kullanıldığı zaman uygulama projesinin hazırlık projesidir. Yapı sistemi açık bir şekilde ortaya konur.

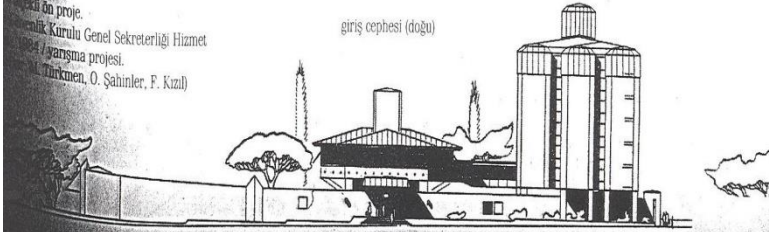
Ön Proje (Avan) 1:200

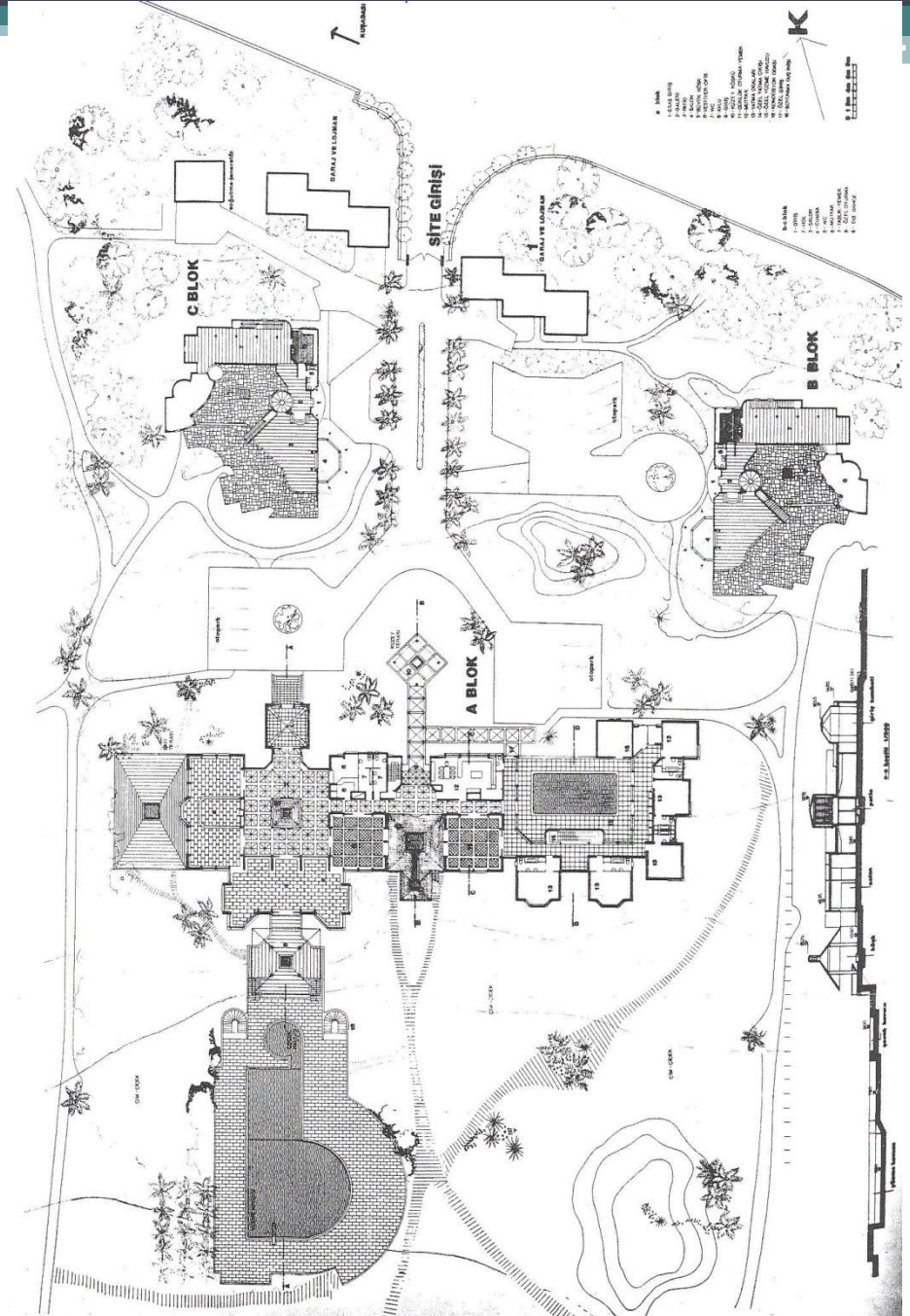
zemin katı planı

Ön proje.
Millî Eğitim Bakanlığı Genel Sekreterliği Hizmet
Binası yarışma projesi.
Mimarlar: M. Türkmen, O. Şahinler, F. Kızıl

giriş cephesi (doğu)

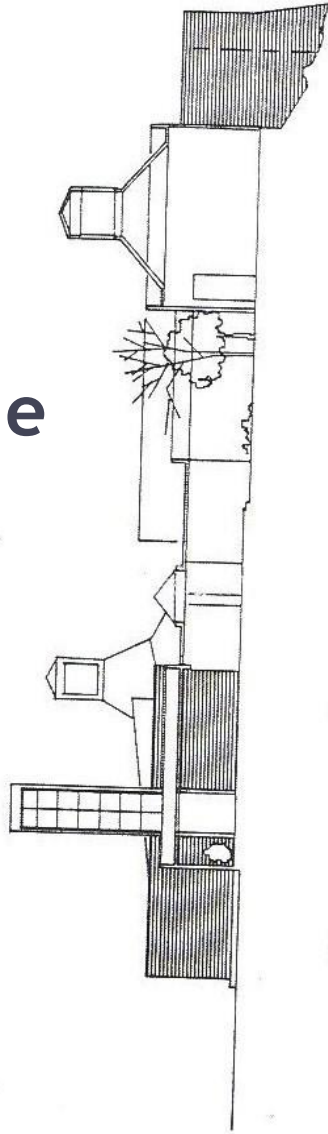
Durum Planı 1:200

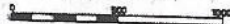
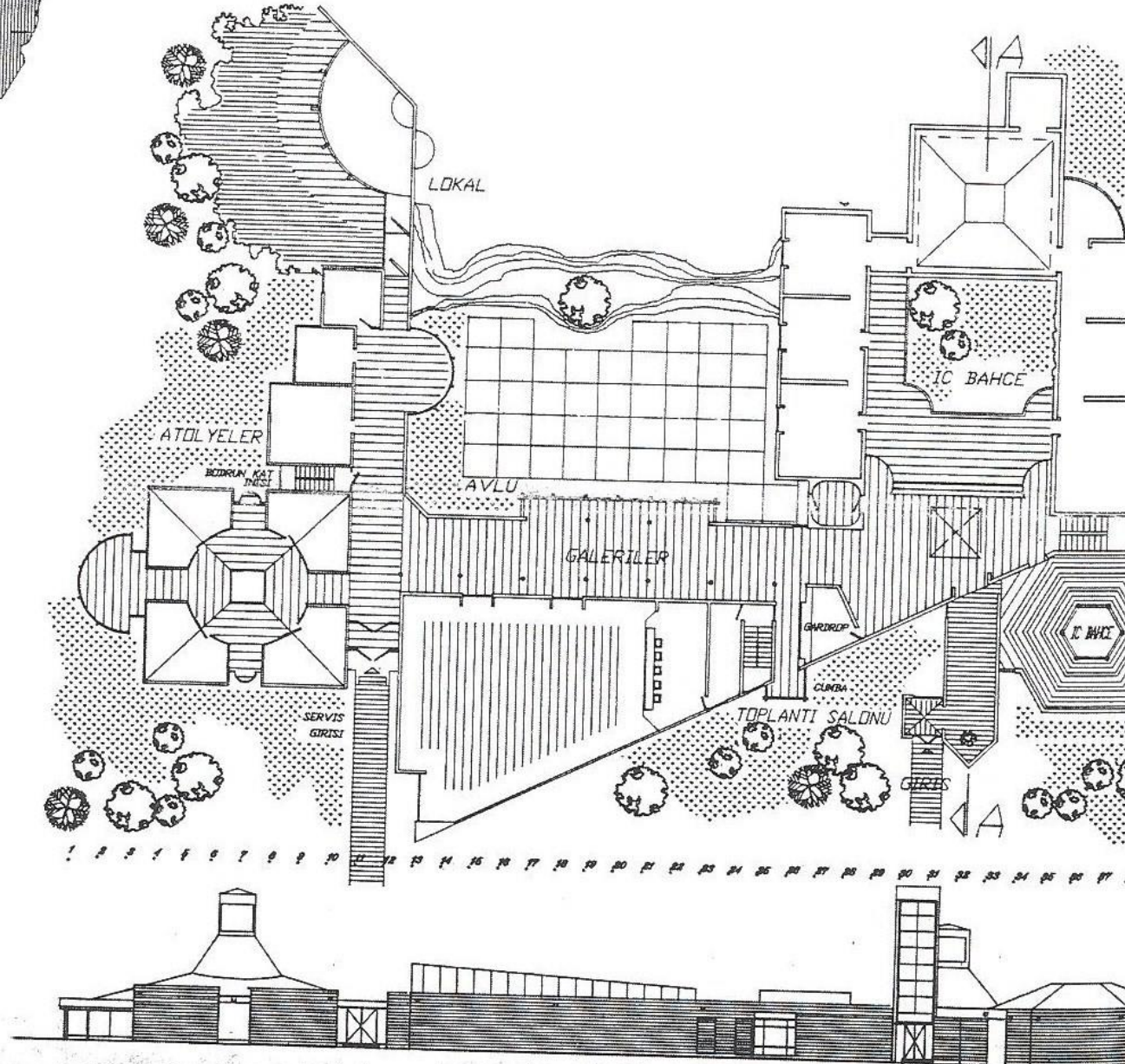
Kuşadası Dinlenme Tesisleri. 1/200 ölçekli durum planı (Tasarım: Orhan Şahinler, Fuat Şahinler).

1/500 ölçekli kültür merkezi projesi.

Ön Proje 1:500

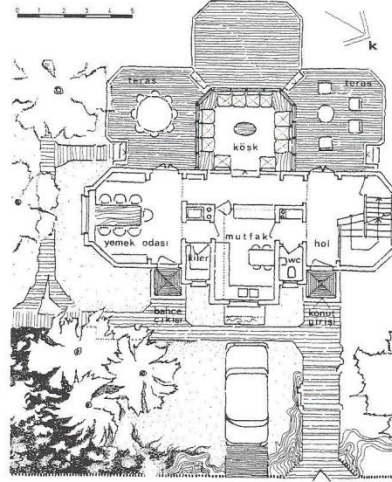

A-A kesiti

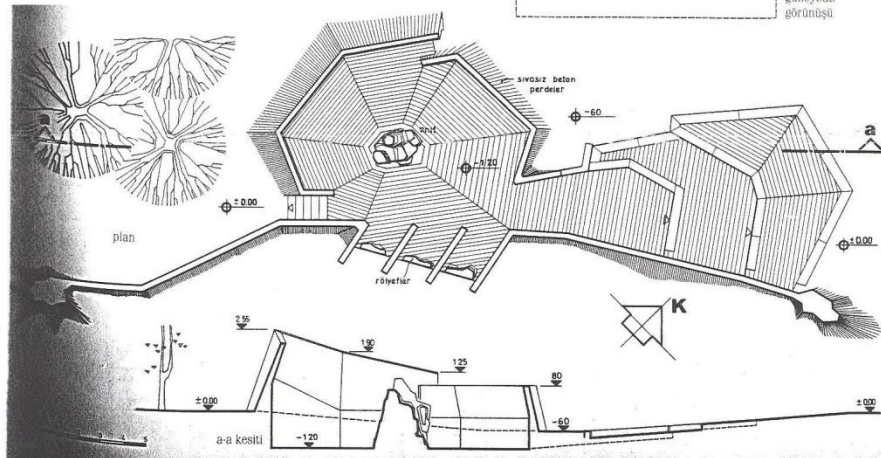
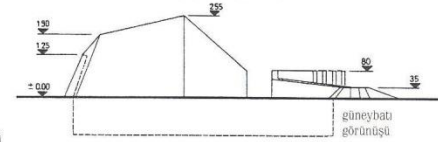

Ön Proje 1:100

1/100 ölçekli bir yapı planı (ön proje niteliğinde).

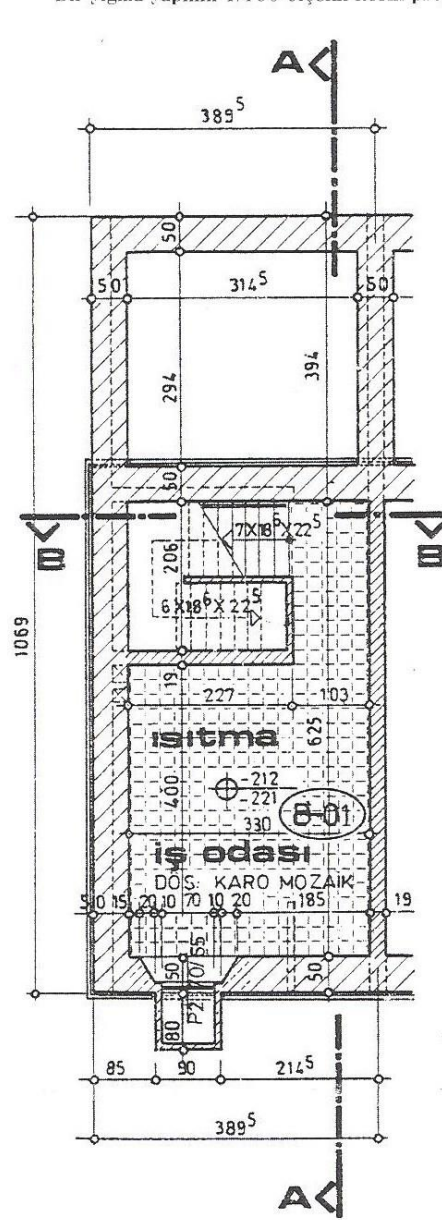

1/100 ölçekli bir irrasyonel ön proje plan, görünüş ve kesiti.

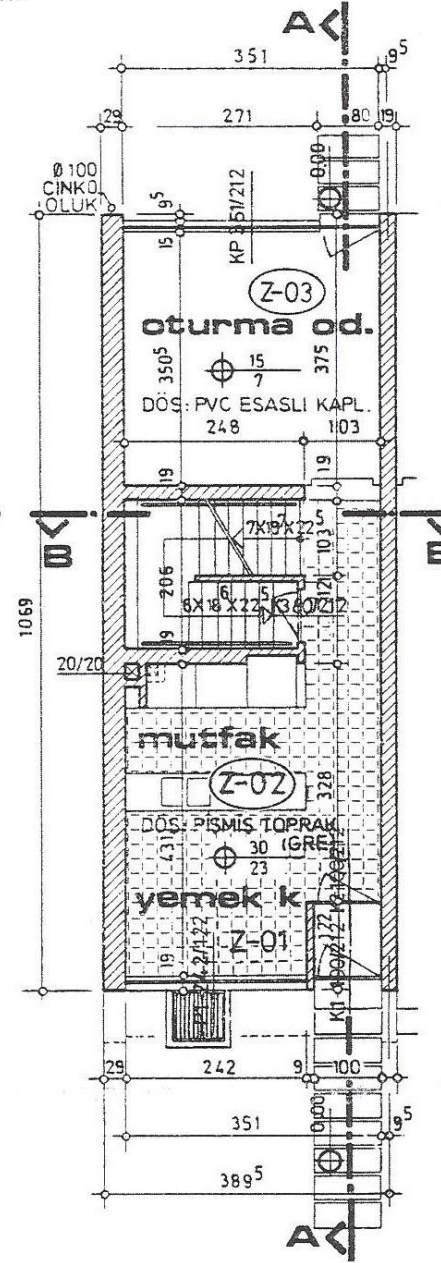

- **Kesin Proje:** Avan proje üzerindeki inceleme ve kararlara göre düzenlenen projedir. Bu projenin ölçeği genellikle 1:100 olup bu ölçek çok büyük veya çok küçük yapılarda değiştirilebilir. Kesin projeye dayanılarak aşağıdaki proje ve hesaplar düzenlenir.
- **Yapı uygulama projesi**
- **Strüktüre ilişkin avan proje ile statik(betonarme, ahşap çelik vb.) hesap ve projeleri**
- **Tesisat avan projeleri ve ilk hesaplar (ısıtma-havalandırma, sıhhi tesisat, elektrik ve doğalgaz tesisatı)**
- **Birinci keşifler**
- Bu amaçlara hizmet edebilmesi için kesin proje, teknik bir proje niteliğinde çizilir; inşaata bağlı olmayan mobilya, insan, ağaç vb. bu projede gösterilmez; renk kullanılmaz ve ozalit kopya yoluyla çoğaltma olanağı sağlamak üzere çoğunlukla saydam kağıda (aydingere) çizilir. Bu proje inşa edilecek bölümlerin(özellikle kaba yapı) biçimlerini ve ana boyutlarını yukarıda belirtilen amaçlara uygun olarak açık ve kesin bir şekilde vermelidir. Kesin projede ayrıca mahal numaraları da gösterilir.

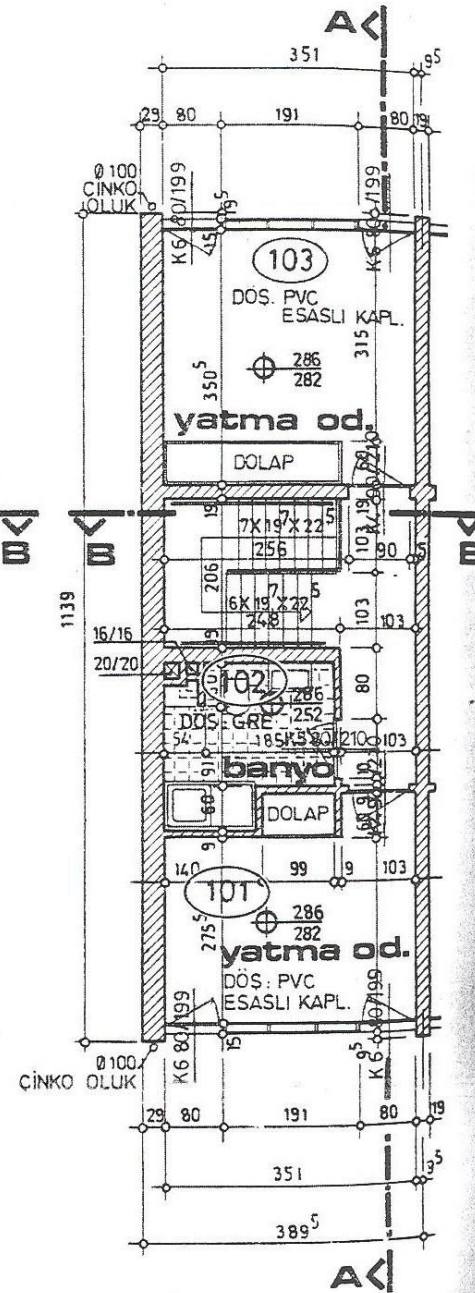
Kesim Proje 1:100

bodrum katı planı

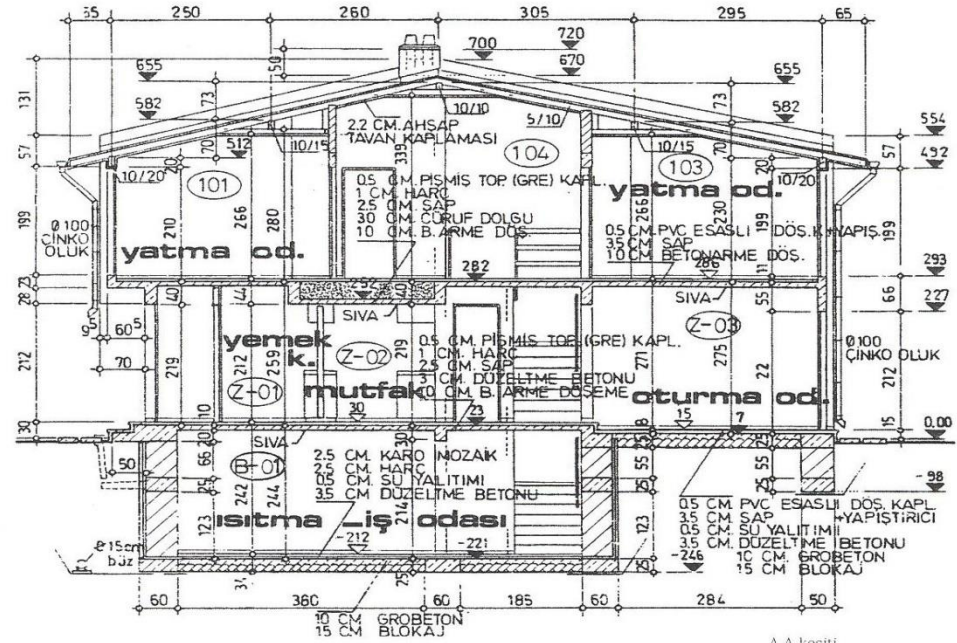

zemin katı planı

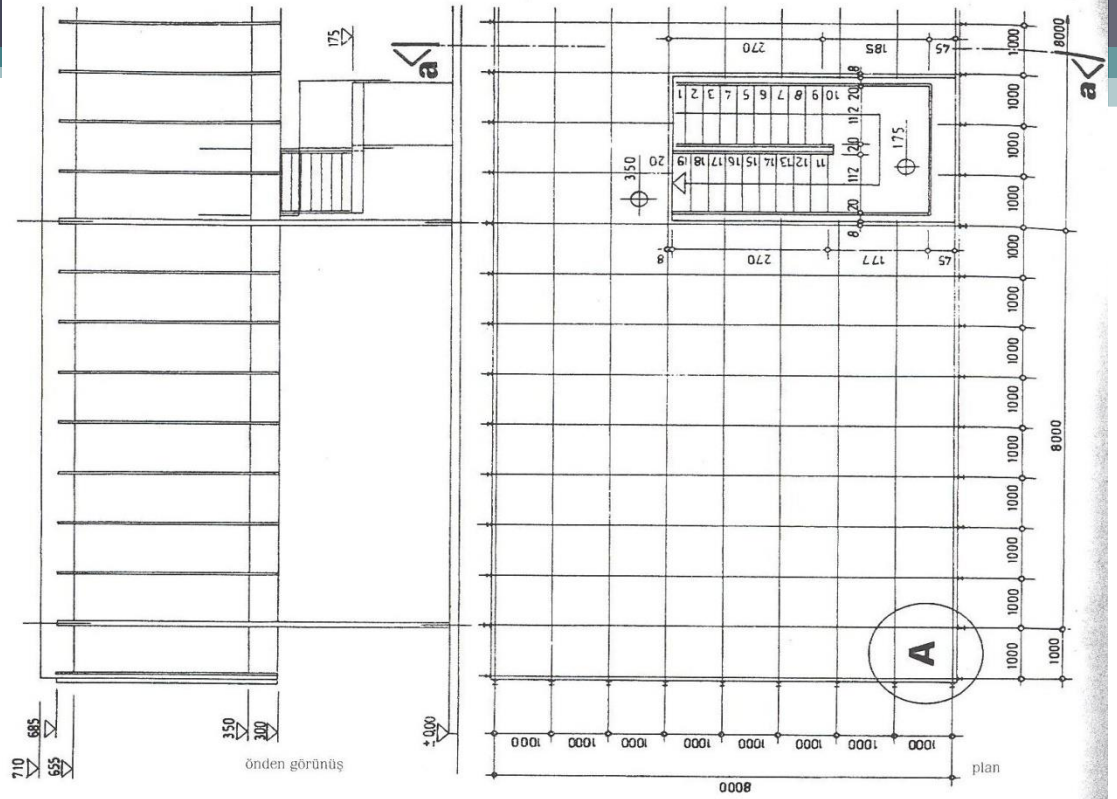

üst kat planı

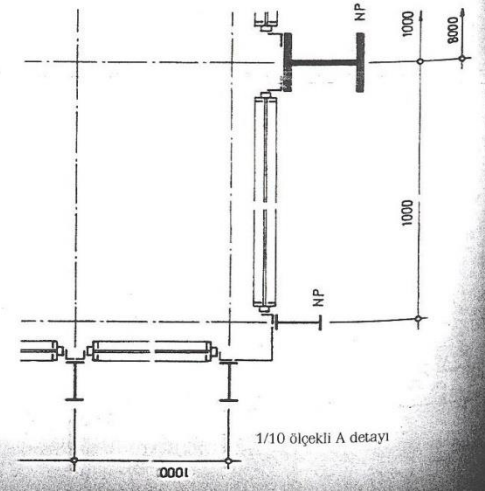
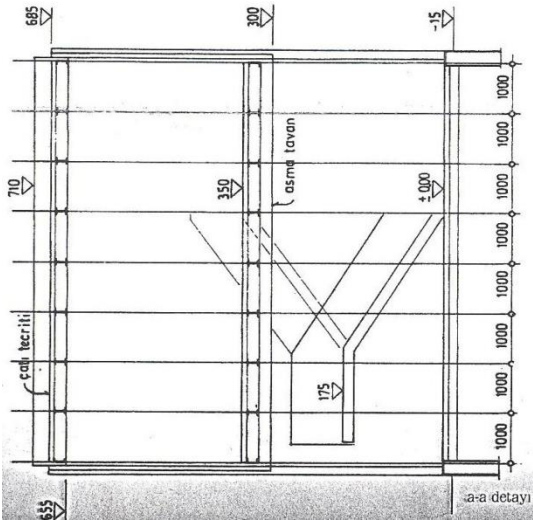
Kesin Proje (Yığma Yapı) 1:100

Kesin Proje (Çelik Karkas Yapı) 1:100

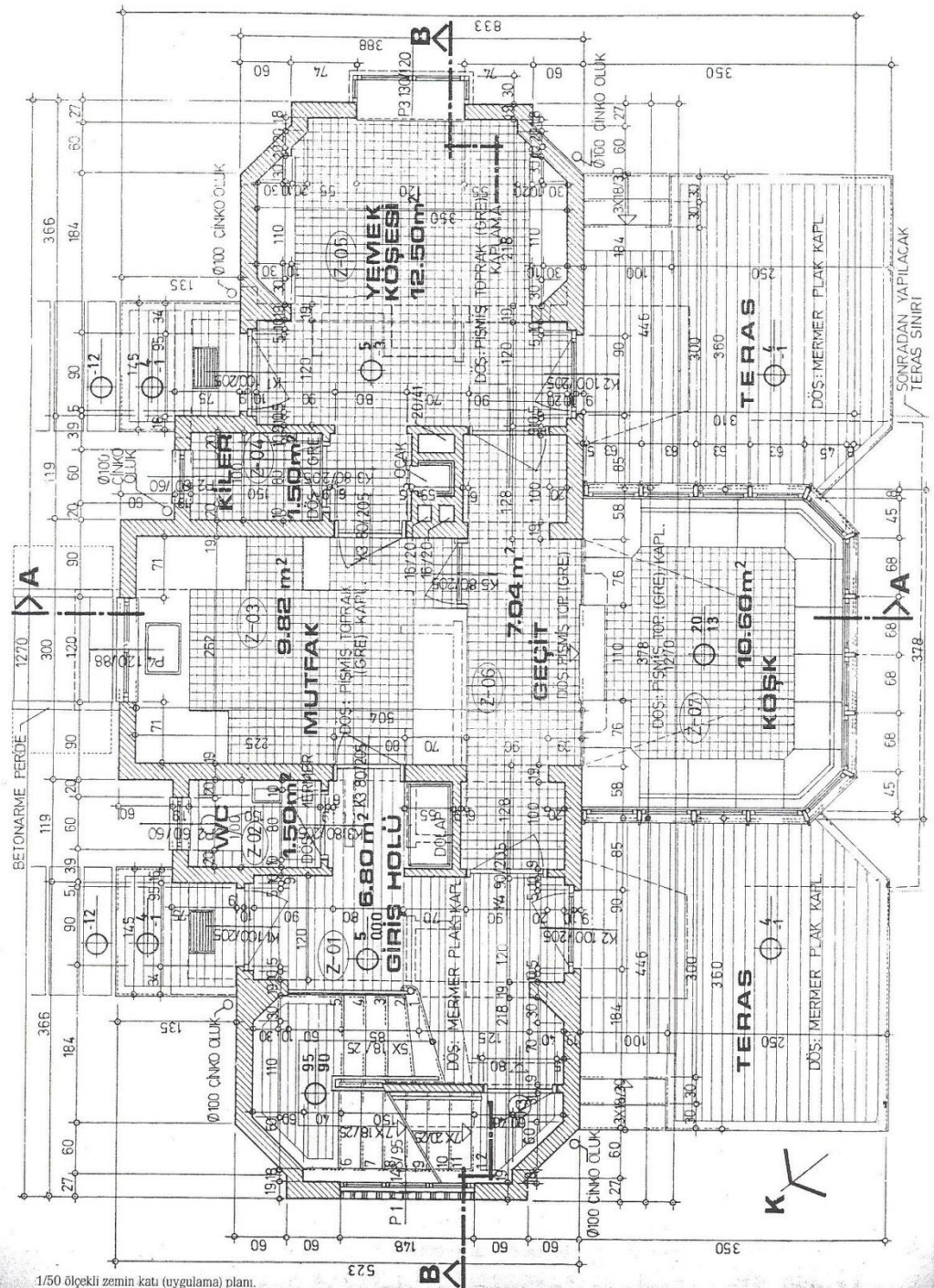
Bir çelik karkas yapının 1/100 ölçekli kesin projesi.

- **Uygulama Projesi:** Bir yapının inşaatını yürütebilmek üzere düzenlenen projedir. Bu projenin normal ölçeği 1:50' dir. Ancak çok büyük yapılar için 1:100 ölçeği kullanılabilir. Bir uygulama projesinde genellikle şu çizimler bulunur:
- Farklı katların planları
- Yeterli sayıda düşey kesit
- Çatı ve/veya teras planları
- Temel planı (statik projesinde gösterilmiyorsa)
- Kanalizasyon planı (tesisat projesinde gösterilmiyorsa)
- Şantiye organizasyon planı
- Kazı planı
- Uygulama projesi, inşa edilecek bölümlerin (özellikle kaba yapı) biçimlerini ve bütün boyutlarını açık ve kesin bir şekilde verir. Bu projenin, detay projenin sonuçlarını da kapsaması gerektiğinden her iki proje çalışması birlikte sürdürülür. Böylece kesinleşen detaylar uygulama projesine yansıtılır. Uygulama projesi de kesin proje gibi teknik bir proje olduğundan, burada da inşaatla ilgili olmayan şekillere yer verilmez.

- **1:50 ölçekli projeler:** Bir uygulama ölçeğidir. Projenin her çizgisi, her yazı ve sayısı uygulama ile ilgili bir kararı, bir bilgiyi açıklar. Ayrıca niteliği bakımından uygulama projesi, kaba yapıyı açıklayan ince yapının bağlı kalacağı ilkeleri saptayan ve maksimum bilgi veren bir proje olarak tanımlanabilir. Her ayrıntı boyutlandırılır. En büyük özelliği, malzemelerin belirtilmesinde, malzeme çizim simgelerine ve boyutlandırma ilkelerine mimarın, kesinlikle bağlı kalması gerektiğidir.

Zemin Katı Uygulama Planı 1:50

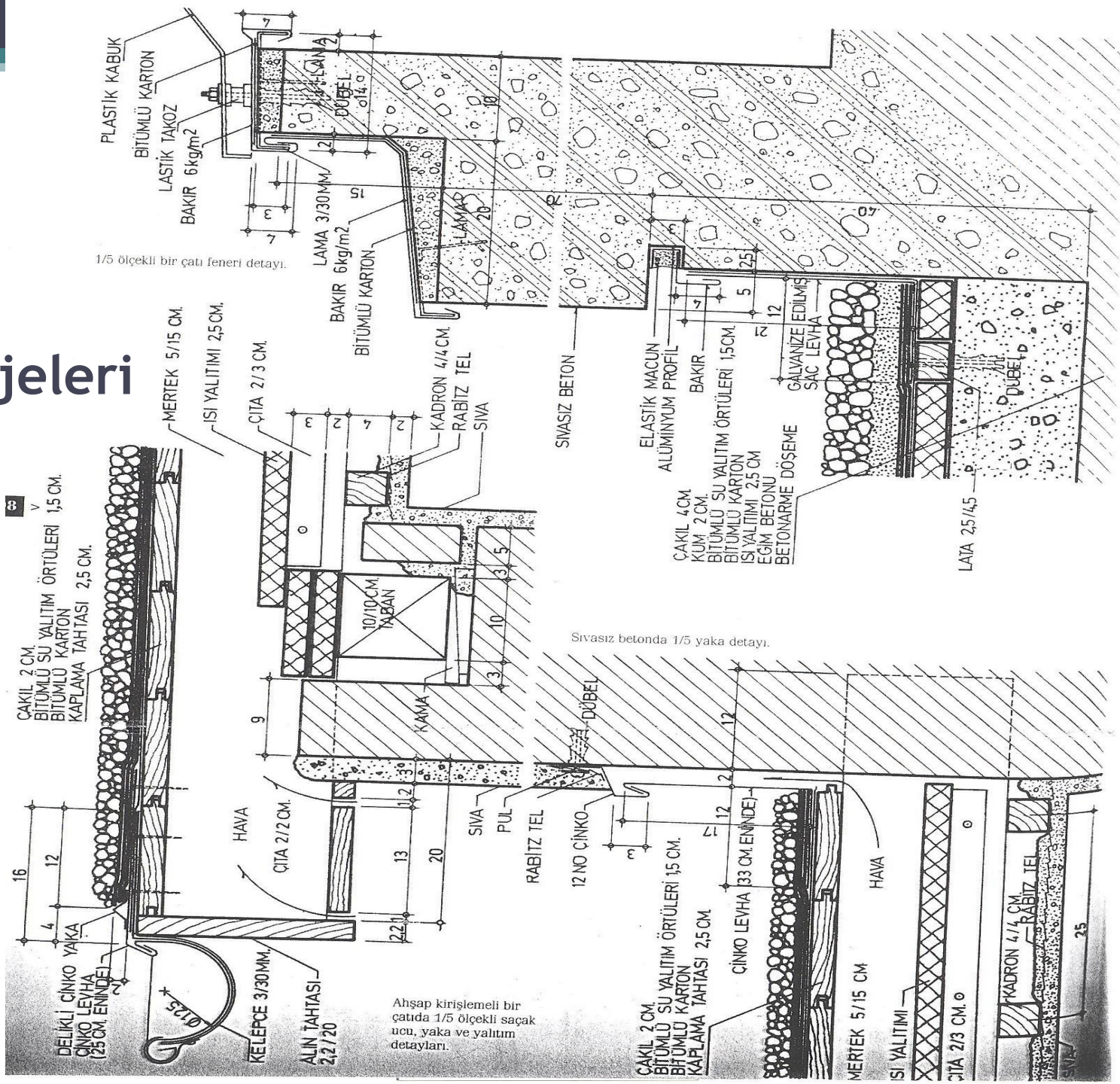
- **Ayrıntı Projesi:** Yapının tüm detaylarını kapsayan projedir. Ayrıntı projelerinde ölçek çoklukla 1:20, 1:10, 1:5, 1:2 ve 1:1 olur.

- **1:20 ölçekli projeler:** Detay ölçeğidir. Bazı özel konularda, küçük, karışık, son derece ayrıntılı çiziminde yarar görülen konularda, 1:20 ölçeği uygulama proje ölçeği de olarak kullanılır, fakat esas olarak bir detay ölçeğidir. Yapının 1:50 ölçekli projeye uygulanmasında problemlerin doğabileceği, mutfak banyo wc-lavabo, servis ofisleri gibi ıslak mekanların merdivenlerinin ve karakteristik cephelerinin 1:20 ölçekli sistem detayları çizilir.

- **1.10 ölçekli projeler:** 1:10 ölçeği genellikle doğrama resimlerinin çiziminde kullanılır. Pencerelerin, kapıların, gömme dolapların, iç bölmelerin, camekânların lambirilerin ahşap tavanların vb. resimlerin çiziminde 1:10 ölçeği seçilir. 1:10 ölçeğinde kabayapı-inceyapı açıkca gösterilir. 1:10 ölçeğinin detay resimlerinin çiziminde 1:2 ve 1:1 ölçeği kullanılır.
- **1:5 ölçekli projeler:** 1:5 ölçeği, 1:20, 1:50 ölçeğindeki çizimlerin imalat detaylarının belirlendiği ölçektir.
- **1:2 ve 1:1 ölçekli projeler:** 1:2 ve 1:1 ölçeği 1:20, 1:10 ölçeğindeki çizimlerin ortaya koydukları çözümlerin doğrudan doğruya yapıma geçilecek ayrıntıların çizildiği ölçektir. 1:5, 1:2 ve 1:1 ölçekli imalat detayı çizimleri yapıma ilişkin ayrıntıların işçilik ve malzeme önermelerini ve uygulama toleranslarını kapsar.

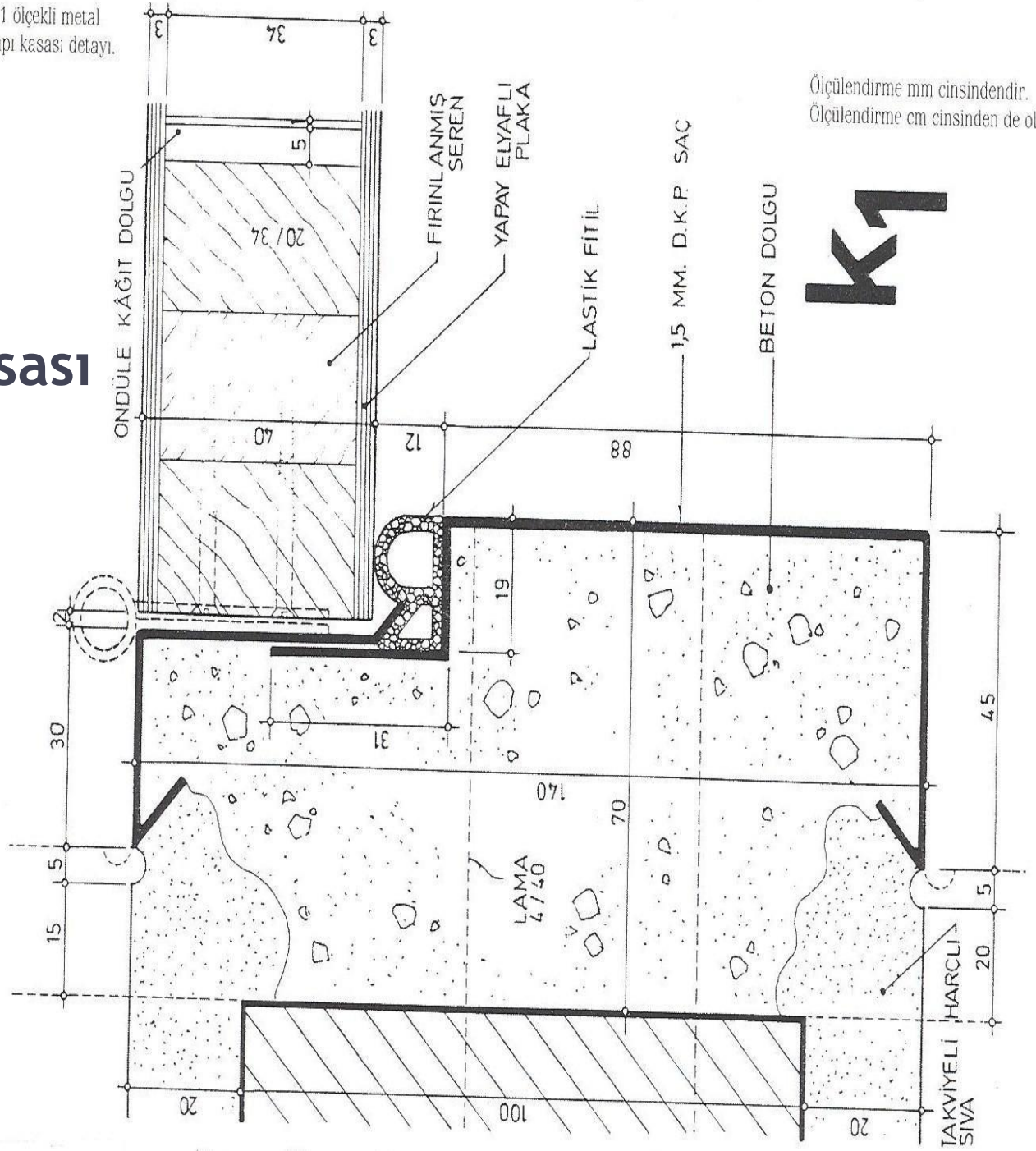
Detay Projeleri

1:5

Metal Kapı Kasası Detayı 1:1

1/1 ölçekli metal
kapı kasası detayı.

Ölçülendirme mm cinsindedir.
Ölçülendirme cm cinsinden de olabilir.